

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 13 юни 2013 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Димитър Токушев

Членове: Благовест Пунев

Пламен Киров

Красен Стойчев

Цанка Цанкова

Стефка Стоева

Румен Ненков

Кети Маркова

Георги Ангелов

Борис Велчев

Анастас Анастасов

Гроздан Илиев

при участието на секретар-протоколита Милена Петрова разгледа в закрити заседания на 11 и 13 юни 2013 г. конституционно дело № 14/2013 г., докладвано от съдията Благовест Пунев.

Производството е по чл.149, ал.1, т.7 от Конституцията.

Делото е образувано на 23 май 2013 г. по искане на 48 народни представители от 42-то Народно събрание.

В искането си вносителите оспорват законността на проведените на 12 май 2013 г. избори за народни представители за 42-то Народно събрание, което обосновават с допуснати съществени нарушения на изборния процес. Според искането тези нарушения се отнасят до провеждането на изборите в Република Турция и могат да се систематизират в следните групи:

1. Незаконно откриване на 86 избирателни секции в Република Турция.

2. Откриване на изборния ден и провеждането на изборите при непълен състав на СИК – с по двама или трима членове.

3. Дописване на избиратели, вписани в изборния ден под чертата на избирателните списъци на 86 избирателни секции в Република Турция, които не са имали право да гласуват и/или не са разполагали с валиден български документ за самоличност, с който да удостоверят самоличността си.

4. В деня преди изборите в квартали, населявани от компактни маси български турци, са минавали лица, представящи се за служители на турската държава и са събирали „за справка” личните карти на избирателите, които са им били върнати на края на изборния ден с уговорката: „да знаеш, че си гласувал”.

5. При дописване под чертата в 86 избирателни секции в Република Турция са били попълвани номерата на невалидни български документи за самоличност и не са били попълвани графите, където се вписват номерата на валидни такива на гласоподавателите.

6. Допускане до гласуване в 86 избирателни секции в Република Турция на лица, които не са разполагали с валидни български документи за самоличност.

7. Неподписване /неудостоверяване на верността/ от страна на председател или друг упълномощен член на 86 СИК в Република Турция на допълнителните страници на избирателните списъци, където под чертата са дописвани явилите се в изборния ден гласоподаватели.

8. Подаване на повече от 935 гласа в избирателни секции в Република Турция, с което значително се надвишава установения в Решение № 2/16.2.2010 г. по к.д. № 10/2009 г. технологичен максимум за възможен брой гласуващи лица в една секция.

9. Дублиране /дву- и повечекратно гласуване/ на лица в избирателните секции, които се намират на територията на Република Турция, поради липса на механизъм за контрол. В тази връзка се поддържа

от вносителите, че няма пречка един гласоподавател да гласува във всичките 86 секции и това да остане незабелязано. На практика според тях има многократно гласуване на един и същ избирател в две и повече секции на територията на един град.

10. Голяма част от подписите върху секционните протоколи са фалшиви, а друга част са подписи на лица, които не са вписани като членове на СИК.

11. До гласуване са били допускани лица, без да попълнят изискващите се от Изборния кодекс декларации.

Според вносителите на искането е налице връзка между посочените изборни нарушения и опорочаване вота на избирателите, което се отразява на подадените за всяка парламентарно представена партия или коалиция действителни гласове, т.е. те се разпределят по нов начин между политическите субекти, като съответно обуславят ново разпределение на мандатите между тях. Като се позовават на допуснатите нарушения на чл.45, ал.2, чл.74, ал.1 и ал.4, т.1 и т.2, чл.195, ал.3, чл.197, ал.1 и ал.6 от Изборния кодекс, вносителите правят искане да се обявят за незаконни изборите за народни представители, проведени на 12.5.2013 г. във всичките 86 избирателни секции на територията на Република Турция като при разпределение на мандатите от ЦИК, да отпаднат подадените в тях общо 62090 действителни гласа за всички политически партии. Поради това вносителите на искането молят ЦИК да извърши ново определяне на изборния резултат и след като се съобрази с решението на Конституционния съд да извърши ново преразпределение на мандатите в 42-то Народно събрание.

В подкрепа на искането се представят доказателства.

Производството е във фазата по допускане на искането за разглеждане по същество.

Искането е допустимо. Същото е мотивирано и съгласно чл.264, ал.1 от Изборния кодекс е направено по сигнал на ръководството на

политическа партия „Ред, законност и справедливост“ за оспорване на законността на изборите за народни представители в Република Турция от оправомощен субект по чл.150, ал.1 от Конституцията във връзка с чл.264, ал.2 от Изборния кодекс - от 1/5 от народните представители от 42-то Народно събрание. Неговото разглеждане е в компетентността на Конституционния съд да се произнася по спорове за законността на избора на народен представител - чл.149, ал.1, т.7 от Конституцията във връзка с чл.264, ал.2 и ал.3 от Изборния кодекс. Поради това искането следва да се допусне до разглеждане по същество.

Доказателствените искания са основателни частично, като с оглед изясняване на делото следва да се допуснат следните доказателства:

1. Да се изискат от ЦИК заверени преписи от избирателните списъци и секционните протоколи за гласуването във всички избирателни секции в Република Турция.

2. Да се изиска от ЦИК да предостави резултатите от възложената с Решение № 2505 – НС от 29.4.2013 г. проверка по чл.26, ал.1, т.23 от Изборния кодекс на Главна дирекция ”Гражданска регистрация и административно обслужване” /ГД ”ГРАО”/ към Министерството на регионалното развитие за установяване на случаите на гласуване на избиратели повече от един път във всички секции в Република Турция, както и на лица, които не притежават активно избирателно право – непълнолетни, поставени под запрещение или изтърпяващи наказание „лишаване от свобода”.

3. Да се изиска справка от Министерството на вътрешните работи, включително и чрез Министерството на външните работи, което да извърши проверка колко от включените в избирателните списъци и гласували лица от секциите в Република Турция разполагат с валиден български документ за самоличност и колко от гласувалите, които нямат такъв са подали заявление за издаване на нови документи до 12 май 2013 г.

4. Поради обстоятелството, че подготовката и организацията на изборите в секциите в чужбина се извършват от дипломатическите и консулските представителства на Република България, само техните ръководители могат да предоставят информация за конкретните мерки в тази насока в съответната чужда държава. Това налага да се изиска от извънредния и пълномощен посланик на Република България в Република Турция да предостави информация за организацията и реда на гласуване в изборителните секции на територията на Република Турция, включително за броя на кабините за гласуване в изборителните секции и дейността на секционните изборителни комисии.

5. Следва да се назначи тройна съдебна експертиза, при депозит по 1000 /хиляда/ лв. за всяко вещо лице, която след като използва представените от ЦИК секционни протоколи, изборителни списъци и заявления по чл.74, ал.4 от Изборния кодекс от гласуването в Република Турция на 12.5.2013 г., да даде заключение по следните въпроси:

а/ колко от изборителите, включени в основния изборителен списък на всички 86 секции са гласували по време на изборния ден и колко от тях не са участвали в изборите.

б/ каква е общата бройка на гласувалите в Република Турция лица по изборителен списък и по секционни протоколи.

в/ в колко от изборителните секции в Република Турция на 12 май 2013 г. са гласували повече от 935 души и каква е общата бройка на гласоподавателите в тези секции над числото 935.

г/ как е разпределен вотът на изборителите /действителните гласове/ по партии и коалиции.

д/ дали допълнителните страници на изборителните списъци в секциите в Република Турция, където под разделителната линия са дописвани явилите се в изборния ден изборители, са подписани от председателя или друг упълномощен член на СИК.

С оглед на достатъчността, относимостта и допустимостта на приетите доказателства следва да бъдат отклонени следните доказателствени искания:

1. Искането за допускане до разпит като свидетели на председателите и секретарите на 86-те СИК от Република Турция, тъй като съгласно чл.29, ал.1 и ал.3 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд в производството пред него са допустими само писмени доказателства и експертни заключения.

2. Искането за назначаване на графологична експертиза със задача вещите лица да дадат заключение дали и каква част от положените подписи на избирателите в избирателните списъци за гласуване в Република Турция са положени от едни и същи лица.

С оглед предмета на делото като заинтересовани страни следва да бъдат конституирани: Народното събрание, Министерският съвет, министърът на вътрешните работи, министърът на външните работи, министърът на правосъдието, министърът на регионалното развитие, Върховният административен съд, главният прокурор, омбудсманът, Централната избирателна комисия, Асоциация "Прозрачност без граници", „Гражданска инициатива за свободни и демократични избори“, "Българско сдружение за честни избори и граждански права – Национална асоциация", Фондация „Младежка толерантност“, Институт за социална интеграция, Институт за развитие на публичната среда, Българският хелзинкски комитет.

По изложените съображения на основание чл.149, ал.1, т.7 от Конституцията, чл.19, ал.1 от Закона за Конституционния съд и чл.264, ал.2 от Изборния кодекс, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на 48 народни представители от 42-то Народно събрание за оспорване на

законосъобразността на изборите за народни представители за 42-то Народно събрание, проведени в 86 избирателни секции в Република Турция.

Допуска следните доказателства:

1. Да се изискат от ЦИК заверени преписи от избирателните списъци и секционните протоколи за гласуването във всички избирателни секции в Република Турция.

2. Да се изиска от ЦИК да предостави резултатите от възложената с Решение № 2505 – НС от 29.4.2013 г. проверка по чл.26, ал.1, т.23 от Изборния кодекс на Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване” към Министерството на регионалното развитие за установяване на случаите на гласуване на избиратели повече от един път във всички секции в Република Турция, както и на гласуване на лица, непритежаващи активно избирателно право – непълнолетни, поставени под запрещение или изтърпяващи наказание”лишаване от свобода”.

3. Да се изиска справка от Министерството на вътрешните работи, включително и чрез Министерството на външните работи, което да извърши проверка колко от включените в избирателните списъци и гласували лица от секциите в Република Турция разполагат с валиден български документ за самоличност и колко от гласувалите, които нямат такъв са подали заявление за издаване на нови документи до 12 май 2013 г.

4. Да се изиска от извънредния и пълномощен посланик на Република България в Република Турция да предостави информация за организацията и реда на гласуване в избирателните секции на територията на Република Турция, включително за броя на кабините за гласуване в избирателните секции и дейността на СИК.

5. Назначава тройна съдебна експертиза, при депозит по 1000 /хиляда/ лева за всяко вещо лице, която след като използва представените от ЦИК секционни протоколи, избирателни списъци и заявления по чл.74,

ал.4 от Изборния кодекс от гласуването в Република Турция на 12.05.2013 г., да даде заключение по следните въпроси:

а/ колко от избирателите, включени в основния избирателен списък на всички 86 секции в Република Турция са гласували по време на изборния ден и колко от тях не са участвали в изборите.

б/ каква е общата бройка на гласувалите в Турция лица по избирателен списък и по секционни протоколи.

в/ в колко от избирателните секции в Република Турция на 12.05.2013 г. са гласували повече от 935 души и каква е общата бройка на гласоподавателите в тези секции над числото 935.

г/ как е разпределен вотът на избирателите/действителните гласове/ по партии и коалиции.

д/ дали допълнителните страници на избирателните списъци в Република Турция, където под разделителната линия са дописвани явилите се в изборния ден избиратели, са подписани от председателя или друг упълномощен член на СИК.

Оставя без уважение искането за допускане на свидетели – председателите и секретарите на 86-те СИК в Република Турция и за назначаване на графологическа експертиза.

Конституира като заинтересовани страни по делото: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на вътрешните работи, министъра на външните работи, министъра на правосъдието, министъра на регионалното развитие, Върховния административен съд, главния прокурор, омбудсмана, Централната избирателна комисия, Асоциация "Прозрачност без граници", „Гражданска инициатива за свободни и демократични избори“, „Българско сдружение за честни и граждански права – Национална асоциация“, Фондация "Младежка толерантност", Институт за социална интеграция, Институт за развитие на публичната среда, Българския хелзинкски комитет.

Преписи от искането и определението да се изпратят на заинтересованите страни, като им се предостави възможност в срок от 7 дни да представят писмени становища и доказателства по делото.

Препис от определението да се изпрати и на вносителите на искането, които в същия срок могат да представят допълнителни съображения по делото.

Председател:

Димитър Токушев